

Erhvervsstyrelsen
Vejløvej 29
8600 Silkeborg

Den 17. december 2021

Høringsvar vedr. udkast til nationale operationelle programmer for EU's Regionalfond og Socialfond Plus samt partnerskabsaftale 2021-2027

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) takker for muligheden for at afgive høringsvar i forbindelse med udkastet til nationale operationelle programmer for EU's Regionalfond og Socialfond Plus samt partnerskabsaftale 2021-2027.

Angående høringsversion af det operationelle program for Socialfonden Plus

Indledningsvist vil DEG-L kvittere for programmets fokus på behovet for flere faglærte, nødvendigheden af basal opkvalificering for voksne, unge uden uddannelse eller job samt behovet for at sikre disse en plads på arbejdsmarkedet. Herunder også, at programmet anerkender vigtigheden i, at uddannelsesinstitutioner understøttes i at kunne tilbyde fleksibel uddannelse samt sikres en økonomisk ramme, der tillader og imødekommer individuelle læringsbehov, således at sårbare målgrupper også reelt har adgang til kvalificeret uddannelse.

Det undrer dog DEG-L, at man, i udfordringsbilledet angående manglen på kvalificeret arbejdskraft under den del som handler om efteruddannelsestilbud (øverst på side 16), kun henviser til en analyse, som omhandler akademi-, diplom- og masteruddannelser. Her ser DEG-L et behov for, at man også undersøger balancen mellem udbud og kompetenceefterspørgsel ift. det største voksen- og efteruddannelsesområde – nemlig arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU).

DEG-L savner desuden generelt en række ting i udkastet til programmet, herunder:

- En mere konkret beskrivelse af, hvilke samarbejdskonstellationer og aktører der vil kunne ansøge ift. programmets forskellige prioriteter. I det nuværende udkast er det sparsomt, hvad der angives som potentielle ansøgere under de forskellige prioriteter, og dette kan evt. opfattes ekskluderende for dem, der ikke nævnes.
- En uddybende beskrivelse af, hvorledes RAR'erne i landet konkret skal høres, jf. indsatserne i prioritet 1, samt hvilken rolle RAR'erne eller evt. udpegede repræsentanter fra RAR-sekretariatet, konkret vil spille.

Angående indikatorerne

Angående indikatorer vil DEG-L indledningsvist kvittere for, at der i programmets afsnit 2.1.1.2, indsatsfelt 1, nu opereres med resultatindikatorer, som opgøres på *i gang med uddannelse* og *opnåede formelle kvalifikationer umiddelbart efter projektdeltagelse* fremfor *antal formelle uddannelsesløft*, som det var tilfældet i det forrige program.

DEG-L ønsker dog at gøre opmærksom på, at hvis man skal lave projekter med fokus på at motivere unge til at påbegynde en erhvervsuddannelse, skal der kigges på projektrammerne og ikke mindst de indikatorer, som man bliver bedømt på i socialfondsprojekterne. Hidtil har succeskriteriet været, om deltageren *er i gang med eller har afsluttet en erhvervsuddannelse som led i projektet*, men hvis man skal motivere flere til at vælge en erhvervsuddannelse, viser analyser¹, at man skal have fat i de unge meget tidligt – helst mens de stadig går i mellemtrinnet og gerne før. Derfor undrer det DEG-L, at de succeskriterier, som man skal leve op til, kræver, at x antal er *startet på* en erhvervsuddannelse i forbindelse med projektet, samt at dette defineres som senest 4 uger efter afslutning i projektet. Det giver end ikke plads til den tid, der er mellem afslutningen af f.eks. 9. klasse i juni og start på en erhvervsuddannelse i august.

Det tidsmæssige aspekt er især vigtigt at tage højde for, da de fleste projekters primære formål og effekter oftest er nogen, der først reelt vil kunne ses på den lange bane, fordi de omhandler ændringer af menneskers holdninger og motivation. Sådanne ændringer tager tid, og det kan være ekstremt svært at påvise effekter på den tid, der er til rådighed i et gennemsnitligt socialfondsprojekt. Derfor ser DEG-L også gerne, at der i forbindelse med indikatorerne er større fokus på kvalitative effekter (oplevelsen og tilfredsheden ved deltagerne) fremfor kvantitative (*x antal færdiguddannede* eller *x antal startet i job*). Slutteligt kunne det også overvejes, om der i stedet burde afsættes midler til at lave opfølgning på deltagerne senere hen – f.eks. fem år efter deltagelse – hvor man bedre vil kunne se det længerevarende resultat af et givet projekt.

Angående opkvalificering af voksne

DEG-L vil, som nævnt, gerne kvittere for programmets tydeliggørelse af nødvendigheden af basal opkvalificering for voksne (Forberedende voksenundervisning (FVU) dansk, matematik, engelsk og it). DEG-L ønsker i den forbindelse at gøre opmærksom på, at tilbuddet FVU Start også er essentielt at indtænke, idet dette tilbud kan være en nødvendig trædesten ind på arbejdsmarkedet for målgruppen af ikke-vestlige borgere. Derudover sker der også, via AMU, en høj grad af faglig opkvalificering til gavn for de nævnte målgrupper. Der ses i særlig grad en effekt ift. jobfunktion samt en beskæftigelses- og produktivitetseffekt ved at kombinere de to uddannelsesaktiviteter (FVU og AMU).

DEG-L ønsker ydermere at påpege, at voksne langtidsledige og andre udsatte grupper også skal kunne opkvalificeres ind i virksomheder på en smidig måde, hvor der, udover faglige kompetencer og færdigheder, også arbejdes med de sociale og personlige kompetencer.

DEG-L vil desuden opfordre til, at der i forhold til opkvalificeringen af de voksne både fokuseres på erhvervsuddannelsen for voksne (EUV) og AMU. Herunder også i succeskriterierne, hvor det kan være en ide at have indikatorer for både en AMU-opkvalificering og en EUD/længere uddannelse.

¹ "9. klasser er for sent": <https://vpt.dk/folkeskole/karriere-laering-klæder-eleverne-pa-til-vaelge> samt "Unge i ottende klasse har begrænset viden om muligheder for valg af ungdomsuddannelser": <https://emu.dk/sites/default/files/2018-10/Uddannelsesvalg%2C%20vejledning%20og%20karriere%20C3%A6ring%20i%20et%20ungeperspektiv.pdf>

For med udgangspunkt i tallene for manglen på arbejdskraft, og det faktum, at puljen af ledig arbejdskraft er relativ lille, kan efterspørgslen på kvalificeret, faglig arbejdskraft ikke dækkes af faglærte alene. Der bør derfor også ses på opkvalificering i mindre bider f.eks. via relevant AMU-opkvalificering. Dette bør indsatsområderne således tage højde for. Desuden vil det give god mening at arbejde med at øge EUV og AMU under samme projekt, da det kan være samme målgruppe og typer af indsatser, hvor succesen for nogle vil være en erhvervsuddannelse og for andre AMU.

Angående programmets fokus på iværksætterier

DEG-L kvitterer for programmets positive fokus på styrkelsen af uddannelsesinstitutionernes iværksætterundervisning, herunder også det særlige fokus på bæredygtig udvikling og iværksætterier. DEG-L mener dog, at der i beskrivelsen er en tendens til at "skære alle over en kam" ift. behovet/manglen på iværksætterviden og forståelse i uddannelsessektoren. Her ønsker DEG-L at gøre opmærksom på, at der er en stor variation blandt institutionerne ift., hvorledes iværksætterier indgår i undervisningen.

Angående programmets fokus på grøn omstilling

DEG-L kvitterer for programmets fokus på grøn omstilling. Herunder, hvilke kompetencer, der er nødvendige herfor. DEG-L ønsker dog at påpege, at den grønne omstilling ikke kun kræver grønne tekniske kompetencer i arbejdsstyrken, men også et fokus på grønne digitale og merkantile kompetencer, så virksomhederne kan få optimalt udbytte af uddannelse og kompetenceudvikling.

Angående programmet fokus på digitale færdigheder og kompetencer

DEG-L finder, at der mangler en beskrivelse eller definition på, hvad digitale færdigheder og kompetencer nærmere dækker over, jf. udmøntning/interventionslogikken. Er det eksempelvis avancerede tekniske digitale kompetencer, generelle it-faglige kompetencer, merkantile eller robottekniske kompetencer, og er det på faglært og/eller videregående niveau, der menes? DEG-L påpeger i den forbindelse nødvendigheden af, at digitaliseringskompetencer tænkes bredt som et samfundsmæssigt udfordringsbillede, der både omfatter børn, unge, voksne og ældre på og uden for arbejdsmarkedet. I den forbindelse er DEG-L også tidligere kommet med en anbefaling til et digitalt kørekort, som kan hjælpe hundredetusindevis af danskere, der mangler basale it-kompetencer. Et sådan kan give kompetencer, som er direkte anvendelige på arbejdsmarkedet samt gøre den enkelte i stand til at modtage digital læring.

Angående fokus på manglen og skabelsen af praktikpladser

DEG-L kvitterer for programmets fokus på manglen på praktikpladser, men savner i den forbindelse en kobling til udmøntningen af trepartsaftalen af november 2020 om flere lærepladser og entydigt ansvar², da denne har stor betydning for eleverne såvel som erhvervsskolerne, lærepladsvirksomhederne samt eud-systemet som helhed.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne

Mie Hovmark
Rådgivningskonsulent

² <https://www.uvm.dk/trepart/trepart-om-flere-laerepladser-og-entydigt-ansvar/hovedinitiativer>